

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 389/2004 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de agenție de implementare a Facilității Globale de Mediu, privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență, semnate la București la 26 mai 2004.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Prin Legea nr. 389/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 934 din 13 octombrie 2004, cu modificările ulterioare i s-a atribuit Agenției Naționale pentru Resurse Minerale responsabilitatea realizării părții D a Proiectului - Reducerea riscului de producere a accidentelor miniere în bazinul Tisei, care are ca obiectiv una dintre prioritățile Guvernului României privind respectarea obligațiilor asumate față de Uniunea Europeană, și anume, reducerea poluării datorate activităților miniere și a accidentelor din industria minieră prin îmbunătățirea managementului și siguranței iazurilor de decantare și haldelor miniere de steril, realizarea unui sistem de monitorizare a mediului în sectorul minier, adoptarea celor mai bune practici de management a minelor active și abandonate, îmbunătățirea capacităților instituționale de pregătire pentru situații de urgență.

Finanțarea părții D a Proiectului este asigurată atât din împrumutul acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în valoare de 5.638.000 USD cât și din asistența financiară nerambursabilă acordată de Facilitatea Globală de Mediu în valoare de 7.000.000 USD.

Unul dintre obiectivele Părții D a Proiectului conform celor două Acorduri este identificarea unui program de investiții prioritare în bazinul de recepție al Tisei la minele operaționale și abandonate, pe baza analizei de risc, și implementarea unor măsuri eficiente și rentabile de remediere și de prevenire a riscului.

Beneficiarii lucrărilor de remediere și de prevenire a riscului de accidente sunt companiile naționale și societățile naționale miniere aflate sub autoritatea fostului Minister al Economiei și Comerțului.

La data aprobării Legii nr. 389/2004, finanțarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale se asigura prin bugetul fostului Minister al Economiei și Comerțului.

În termen de un an de la intrarea în vigoare a actului normativ menționat a fost emisă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 87/2005 privind abrogarea art. 8 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2003 pentru stabilirea unor măsuri privind înființarea, organizarea, reorganizarea sau funcționarea unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, a ministerelor, a altor organe de specialitate ale administrației publice centrale și a unor instituții publice, aprobată prin Legea nr. 318/2005, cu incidență asupra prevederilor amintite, prin care Agenția Națională pentru Resurse Minerale a devenit ordonator principal de credite, cu finanțare pe bază de buget propriu prevăzut în anexă distinctă la bugetul de stat.

Această modificare are consecințe asupra realizării obiectivelor celor două Acorduri deoarece contravine prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, art. 47 alin. (4) care dispune următoarele: “Creditele bugetare aprobate pentru un ordonator principal de credite nu pot fi virate și utilizate pentru finanțarea unui alt ordonator principal de credite”.

Ca urmare, conform art. 31 alin.(1) din Legea tratatelor nr. 590/2003, referitor la asigurarea executării întocmai a obligațiilor ce decurg din tratate, a apărut necesitatea realizării urgente a concordanței actelor normative interne cu prevederile Acordului de împrumut nr. 4736 RO și Acordului de asistență financiară nerambursabilă din Fondul Facilității Globale de Mediu nr. TF 053472 RO dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării obiectivelor de investiții.

În urma efectuării unei analize de risc în cadrul Proiectului s-au identificat și priorizat o serie de obiective miniere cu risc foarte ridicat de accidente în vederea începerii lucrărilor de remediere.

Pentru primul obiectiv identificat cu cel mai mare risc de accidente cu consecințe transfrontaliere, Iazul Novăț din cadrul exploatării miniere Baia Borșa, s-au finalizat proiectele tehnice ale obiectelor de investiție și documentele de licitație și a fost publicat anunțul de atribuire. Obiectivul a fost cuprins în lista iazurilor de decantare din industria minieră pentru care s-a dispus sistarea depozitării deșeurilor lichide la 31 decembrie 2004. Prin Hotărârea Guvernului nr. 1008/2006 privind aprobarea închiderii definitive și monitorizării factorilor de mediu postînchidere a

unor mine și cariere, etapa a IX-a s-a aprobat închiderea definitivă a minei Baia Borșa - iazul Novăț aflată în patrimoniul Companiei Naționale a Metalelor Prețioase și Neferoase "Remin" S.A. Baia Mare, cu mențiunea că finanțarea cheltuielilor pentru ecologizarea minei în procesul de închidere se face prin partea D a "Proiectul de reducere a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență", pe baza Planului de încetare a activității.

Pentru următoarele obiective, Iazul Herepeia din cadrul exploatării miniere Deva și iazurile și haldele de la exploatarea minieră Roșia Poieni s-au finalizat proiectele tehnice ale obiectelor de investiție și documentele de licitație, urmând a se începe procedura de licitație. Iazul Herepeia din cadrul explatării miniere Deva a fost cuprins în Hotărârea Guvernului nr. 1846/2004 privind aprobarea conservării închiderii definitive și monitorizării factorilor de mediu postînchidere a unor mine și cariere, etapa a VIII-a prin care s-a aprobat închiderea definitivă a minei Deva aflată în patrimoniul Companiei Naționale a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" - S.A. Deva.

Contractele de lucrări se vor putea atribui doar după publicarea în Monitorul Oficial a prezentului act normativ propus care să asigure concordanța între prevederile Legii nr. 318/2005 și Legea nr. 389/2004.

La obiectivele identificate, există un foarte mare risc de accidente grave, care este cu atât mai mare în sezonul topire a zăpezii de primăvară și cel ploios de vară. Un astfel de eveniment poate avea un impact sever asupra vieții, proprietății și mediului cu consecințe serioase transfrontaliere și poate constitui un risc de afectare a reputației Guvernului, așa cum s-a mai întâmplat în cazul accidentului similar petrecut în martie 2000 la Novăț.

Modificarea și completarea Legii nr. 389/2004 pentru realizarea concordanței actelor normative interne cu prevederile celor două acorduri prezintă caracter de urgență pentru îndeplinirea condițiilor care să permită începerea lucrărilor de remediere și de prevenire a riscului de accidente cu impact transfrontalier și utilizarea cât mai rapidă de către România a împrumutului extern și asistenței financiare nerambursabilă.

În urma analizei trimestriale a portofoliului de proiecte finanțate de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare desfășurată în luna ianuarie 2007 s-a subliniat necesitatea intervenției urgente a Guvernului pentru depășirea barierei instituționale și legale care împiedică implementarea lucrărilor de urgență de la iazul Novăț și celelalte iazuri de decantare.

Neasigurarea reglementărilor legale interne conduce la imposibilitatea utilizării finanțării atât din împrumut cât și din asistență financiară nerambursabilă și, implicit, la plata de comisioane de angajament pentru fondurile alocate din împrumut sau chiar anularea fondurilor nerambursabile și a împrumutului neutilizat.

În cazuri anterioare, similare celui prezentat, modificarea și completarea legii de ratificare în procedură de urgență a avut loc într-o perioadă de peste două luni. De aceea, în vederea reglementării urgente a cadrului legal și pentru evitarea anulării fondurilor nerambursabile, în valoare de 7.000.000 USD, și împrumutului, în valoare de 5.638.000 USD, datorită imposibilității de absorbție a lor, prezentul act normativ a fost elaborat sub forma ordonanței de urgență.

Totodata, având în vedere interesul public în situații de urgență și extraordinare privind obiectivul Proiectului, amânarea asigurării concordanței cadrului legislativ intern cu prevederile Acordului de împrumut nr. 4736 RO și Acordului de asistență financiară nerambursabilă nr. TF 053472 RO prin această ordonanță de urgență conduce la creșterea riscului în ceea ce privește siguranța și sănătatea oamenilor și a formelor de viață acvatică din zonele miniere prin contaminarea accidentală a apei și solului generată de deversarea unor substanțe poluante provenite la minele operaționale și abandonate, cu consecințe dezastruase de poluare transfrontalieră în bazinul Tisei, Dunării și Mării Negre.

2. Schimbări preconizate

Prin prezentul act normativ se propune modificarea și completarea urgentă a Legii nr. 389/2004 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de agenție de implementare a Facilității Globale de Mediu, privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență, semnate la București la 26 mai 2004, prin adoptarea unor dispoziții normative care să permită aplicarea prevederilor celor două Acorduri, fără ca prin aceasta să se aducă atingere conținutului celor două Acorduri ratificate prin această lege supusă completării și modificării.

Prezentul act normativ propune desemnarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale în calitate de administrator special al obiectelor de investiții identificate pe baza analizei de risc, numai în vederea realizării lucrărilor de investiții, pentru aplicarea urgentă a prevederilor Acordului de împrumut nr. 4736 RO și Acordului de asistență financiară nerambursabilă nr. TF 053472 RO.

În acest fel, se rezolvă complet problemele identificate la Secțiunea a 2-a, pct. 1.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

3. Impactul social

Grupul țintă demografic și social care va beneficia de rezultatele proiectului prin reducerea riscului de pierderi de vieți omenești și proprietăți datorită calamităților naturale și prin reducerea riscului de accidente miniere datorită poluărilor accidentale este populația care trăiește în vecinătatea minelor active sau abandonate din bazinul Tisei.

Lucrările de reducere a riscului unor accidente miniere sunt localizate în zone în care venitul mediu al populației este sub medie, iar rata șomajului este foarte ridicată. Realizarea obiectivelor părții D a proiectului va avea un puternic impact social pozitiv prin îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor din zonele miniere, în timp ce impactul negativ datorat implementării proiectului este inexistent.

Prin implementarea părții D a proiectului se așteaptă importante efecte directe pozitive pe termen lung: a) întărirea capacității guvernului ca să răspundă rapid la confruntarea cu calamitățile; b) reducerea vulnerabilității populației la riscul de poluare accidentală a apelor datorită activităților miniere în bazinul Tisei; c) reducerea riscului de accidente miniere și pierderi de vieți omenești; d) îmbunătățirea calității apei necesare nevoilor casnice și industriale; e) creșterea atractivității zonelor miniere pentru noi investitori, inclusiv dezvoltarea agroturismului.

Efectele pozitive pe termen lung vor realizate prin: a) întărirea capacității instituționale și tehnice de reacție rapidă în situații de urgență; b) dezvoltarea unui sistem de monitorizare a mediului pentru zonele miniere; c) îmbunătățirea siguranței iazurilor de decantare și a haldelor de steril; d) reducerea impactului asupra mediului de scurgeri periculoase accidentale și deversarea de agenți poluanți proveniți din activități miniere în bazinele Dunării și Mării Negre.

Partea D a proiectului este sprijinită puternic de populația care trăiește în vecinătatea minelor active sau abandonate din în bazinul Tisei

4. Impactul asupra mediului

Impactul asupra mediului va fi pozitiv, prin reducerea vulnerabilității României la calamitățile naturale și degradarea acută și cronică a habitatului natural și a celui creat de om datorită activităților miniere. În plus, se vor include măsuri care vor conduce la o reducere semnificativă a riscului de poluare atât a Dunării cât și a Mării Negre, care sunt ape de importanță internațională.

Nu s-a identificat un impact negativ major asupra mediului. Exista un impact minor asupra mediului limitat pe perioada executării lucrărilor. Pentru acest impact se vor lua măsurile necesare de atenuare și monitorizare a calității mediului, care vor fi incluse în documentele de licitație pentru lucrările propuse și apoi în contractele de lucrări prin planul de management al mediului deja alcătuit. Aproape toate lucrările

vor fi executate pe proprietatea companiilor miniere, pe amplasamentul haldelor de steril și iazurilor de decantare existente.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Prezentul proiectul de act normativ nu aduce nici o modificare a veniturilor și cheltuielilor bugetare.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

La intrarea în vigoare a proiectului de act normativ se modifică și completează Legea nr. 389/2004 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de agenție de implementare a Facilității Globale de Mediu, privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență, semnate la București la 26 mai 2004.

Proiectul nu conduce la abrogări ale actelor normative interne în vigoare.

Unul dintre obiectivele Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și al Acordului de asistență financiară nerambursabilă dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de agenție de implementare a Facilității Globale de Mediu este efectuarea unei analize de risc în urma căreia să se identifice unui program de investiții prioritare în bazinul de recepție al Tisei care să conducă la implementarea unor măsuri eficiente și rentabile de remediere și de prevenire a riscului de accidente. Din această cauză la intrarea în vigoare a celor doua Acorduri nu a existat o lista de investiții aprobată printr-o hotărâre a Guvernului.

Obiectivele de investiții identificate în urma analizei de risc care încă nu sunt aprobate prin hotărâri ale Guvernului, vor fi supuse aprobării Guvernului luându-se în considerare cele două situații: mine active și mine abandonate.

În cazul minelor active, se vor supune aprobării Guvernului documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investiții.

Pentru minele abandonate, a caror activitate este sistată, se urmează legislația privind închiderea minelor. Cheltuiala pentru ecologizare prin lucrări de reducerea a riscului va fi aprobată conform Legii Minelor nr. 85/2003, normelor de aplicare,

instrucțiunilor tehnice pentru închiderea minelor/carierelor și Ordinului nr. 273/2001 pentru aprobarea Manualului de închidere a minelor, prin hotărâri ale Guvernului care aprobă închiderea definitivă a minei respective, pe baza Planului de Încetare a Activității.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie:

Proiectul de act normativ nu transpune și nici nu implementează un act comunitar.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente: proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

4. Evaluarea conformității cu legislația comunitară: proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Partea D a Proiectului sprijină obiectivele Convenției privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunării, aprobată prin Legea nr. 14/1995. Planul de acțiune strategic referitor la Dunăre elaborat în cadrul Convenției se referă la probleme transfrontaliere legate de ape și includ prevederi pentru protejarea Mării Negre și Deltei Dunării împotriva poluării cauzate de nutrienți și substanțe periculoase.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat cu consultarea prealabilă a fostului Minister al Economiei și Comerțului, fostului Minister al Finanțelor Publice, companiilor și societăților naționale miniere - beneficiari ai obiectivelor de investiții.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Agencia Națională pentru Resurse Minerale, în calitate de inițiator al acestui proiect de act normativ, a publicat pe site-ul propriu prezenta formulare pentru dezbatere publică.

Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului a fost efectuată înainte de ratificarea celor două Acorduri, prin Planul de Management al Mediului. În urma implementării prezentului proiect de act normativ nu se schimbă nimic din Planul de Management al Mediului.

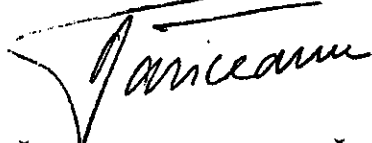
Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

Punerea în aplicare a proiectului de act normativ implică extinderea temporară a competențelor Agenției Naționale pentru Resurse Minerale prin acordarea calității de administrator special al obiectivelor de investiții identificate pe baza analizei de risc, cu precizarea atribuțiilor care îi revin, numai în vederea realizării lucrărilor de investiții

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 389/2004 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență și a Acordului de asistență financiară nerambursabilă dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acționând în calitate de agenție de implementare a Facilității Globale de Mediu, privind finanțarea Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență, semnate la București la 26 mai 2004, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU